

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 07 0 U 021448 25 Uvp
Sarajevo, 02.10.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Vuković Josipa, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Džerahović Emire, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja J.Lj. iz B..., zastupanog po punomoćnicima iz OD Paponja & Partneri d.o.o. Mostar iz Mostara, protiv akta broj: FZ3/2/2-35-1-21-49/13 od 05.05.2022. godine, tuženog Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na isplatu starosne penzije, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 021488 22 U od 18.04.2025. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 02.10.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka nastalih povodom sastava odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 021488 22 U od 18.04.2025. godine uvažena je tužiteljeva tužba, te je poništeno rješenje tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kao i prvostepeno rješenje direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Mostaru, broj: FZ10/2/1-31-1-6903-2/22 od 09.03.2022. godine i upravna stvar riješena tako da je tuženi obavezan tužitelju naknaditi troškove upravnog postupka i upravnog spora u iznosu od =3.867,60 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja ove presude, pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana.

Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Mostaru tuženi je blagovremeno podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke navodeći da takva odluka suda nije pravno utemeljena, ukazujući na odredbe člana 112. stav 1. i 3. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 2/98, 48/99 i 61/02), ističući da u smislu navedenih odredbi pravno zastupanje tužitelja nije

bilo nužno i opravdano, pozivajući se pri tome i na odredbu člana 5. stav 1. alineja 1. Statuta Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 38/03) kojom je propisano da Federalni zavod, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja poslove pružanja stručne pomoći osiguranicima i korisnicima prava primjenjujući načelo upravnog postupka o pomoći neukoj stranci i ostale odredbe Zakona o upravnom postupku, na čiju primjenu upućuju i odredbe člana 7. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 29/98 do 55/12), kao i odredbe člana 8. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 13/18), te odredbe člana 229. stav 1. Zakona o upravnom postupku zbog čega troškovi za punomoćnika nisu bili nužni i opravdani, te je, zbog svega navedenog, predložio da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužiteljeva tužba odbije.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, istakao prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tuženog pozivajući se na odredbe člana 41. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, te je predložio da se zahtjev odbaci ili odbije, uz naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Ovaj Sud je u skladu sa odredbom člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i njegovo meritorno rješavanje, u vezi sa tužiteljevim prigovorom da je zahtjev za vanredno preispitivanje podnijelo neovlašteno lice, pa je cijenjeno da iste postoje i da je prigovor neosnovan iz razloga što je stavom Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH od 11.03.2020. godine stavljen van snage raniji stav prema kom donosilac osporenog akta u upravnom postupku nije bio legitimisan za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje odluke Kantonalnog suda, što znači da legitimaciju za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje u predmetnom slučaju ima svaki tuženi organ, pri čemu je u odnosu na tuženog iz ovog upravnog spora (Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar) i ranije bila nesporna legitimacija za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, jer isti upravlja sredstvima svih građana uložnim u penzione fondove.

Kako je zahtjev za vanredno preispitivanje dozvoljen, te podnesen od ovlaštenog lica, ovaj Sud je na osnovu odredbe člana 45. Zakona o upravnim sporovima ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja upravnog spisa proizilazi da je rješenjem prvostepenog organa od 09.03.2022. godine odbijen tužiteljev zahtjev za donošenje rješenja o troškovima postupka (podnesen po punomoćniku advokatu), uz obrazloženje da nisu ispunjeni uslovi iz člana 112. stav 1., 3. i 4. Zakona o upravnom postupku i da je zahtjev neosnovan; da je tuženi organ, odlučujući o tužiteljevoj žalbi izjavljenoj protiv navedenog prvostepenog rješenja, osporenim rješenjem žalbu odbio, cijeneći da predmetni troškovi nisu bili nužni i opravdani iz razloga kojim se rukovodio i prvostepeni organ prilikom odbijanja tužiteljevog zahtjeva, pri čemu je cijenjeno i da je žalitelj bio u mogućnosti da sa uspjehom štiti svoja prava i pravne interese u postupku uz pozivanje

na odredbu člana 5. stav 1. alineja 1. Statuta Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 38/03) kojom je propisano da Federalni zavod, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja poslove pružanja stručne pomoći osiguranicima i korisnicima prava primjenjući načelo upravnog postupka o pomoći neukoj stranci i ostale odredbe Zakona o upravnom postupku, na čiju primjenu upućuju i odredbe člana 7. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 29/98 do 55/12), kao i odredbe člana 8. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 13/18), te člana 229. stav 1. Zakona o upravnom postupku. Odlučujući o tužiteljevoj tužbi kojom je pokrenut predmetni upravni spor, prvostepeni sud je istu cijenio osnovanom iz razloga što je u konkretnom slučaju nesporno rješenjem prvostepenog organa od 11.01.2021. godine tužitelju ponovno uspostavljeno pravo isplate starosne penzije počev od 01.11.2013. godine, koje rješenje je doneseno nakon vođenja više upravnih postupaka i više upravnih sporova i, uz to, više postupaka zbog šutnje uprave, pa kako je tužitelj predmetno pravo ostvario donošenjem rješenja od 11.01.2021. godine, nakon vođenja više postupaka i više sporova, budući se radi o neukoj stranci, prvostepeni sud je cijenio da je bilo opravdano pravno zastupanje i stručno pomaganje u smislu odredbi člana 112. tačka 3., 4. i 6. Zakona o upravnom postupku, jer stranka nije bila u mogućnosti da sama s uspjehom štiti svoja prava i pravne interese u tom postupku, zbog čega je poništio osporeno rješenje tuženog organa i rješenje prvostepenog organa koje je tom rješenju prethodilo i obavezao tuženog da tužitelju naknadi troškove upravnog postupka u dosuđenom dijelu, kao i troškove nastale povodom vođenja upravnog spora, kako je to naprijed navedeno, a na osnovu člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku u vezi sa članom 55. Zakona o upravnim sporovima.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog Suda, zahtjev tuženog za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Naime, suprotno navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke odluka o troškovima nije donesena protivno odredbama Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) i Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15).

Budući da Zakon o upravnim sporovima ne sadrži odredbe kojima se propisuje naknada troškova upravnog spora, to se u ovoj stvari, u smislu člana 55. istog Zakona, shodno primjenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim je uređen parnični postupak. Odredbom člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) propisano je da je stranka koja u cjelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove, dok je odredbom člana 387. stav 1. istog Zakona propisano da će pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi, sud uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice, te da o tome koji su troškovi bili potrebni, te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti.

Odredbom člana 112. stav 1. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 2/98, 48/99 i 61/02) propisano je da svaka

stranka snosi, u pravilu, svoje troškove postupka, kao što su troškovi dolaženja, danguba, izdaci na takse, za pravno zastupanje i stručno pomaganje. Stavom 3. istog člana propisano je da se troškovi za pravno zastupanje naknađuju samo u slučajevima kada je takvo zastupanje bilo nužno i opravdano, a stavom 4. da zahtjev za naknadu troškova po odredbama stava 2. i stava 3. ovog člana mora biti stavljen prije donošenja rješenja kojim se rješava upravna stvar, tako da organ koji vodi postupak može o njemu odlučiti u rješenju. U protivnom stranka gubi pravo na naknadu troškova postupka, a službena osoba koja vodi postupak dužna je na to blagovremeno upozoriti stranku. Stavom 6. istog člana je propisano da troškovi stranke i druge osobe u postupku uzrokovane postupkom pokrenutim po službenoj dužnosti ili u javnom interesu, a koje stranka ili druga osoba u postupku nije izazvala svojim ponašanjem, snosi organ koji je pokrenuo postupak.

Obzirom da je u konkretnom slučaju rješenjem prvostepenog organa od 11.01.2021. godine tužitelju priznato pravo na isplatu penzije, koje rješenje je doneseno nakon vođenja više upravnih postupaka, upravnih sporova i postupaka zbog šutnje uprave, u kojim je tužitelja zastupao punomoćnik advokat, prvostepeni sud je pravilno ocijenio da su predmetni troškovi za koje je postavljen zahtjev bili potrebni radi vođenja upravnog postupka (a i upravnog spora), budući se u upravnom postupku i u upravnom sporu radi o jedinstvenom postupku i odlučuje o jednoj istoj upravnoj stvari, pa je i o troškovima postupka odlučeno nakon rješavanja te upravne stvari.

Neosnovan je prigovor tuženog da zastupanje tužitelja u upravnom postupku nije bilo nužno ni opravdano, navodeći da tuženi pruža stručnu pomoć osiguranicima u ostvarenju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Naime, odredbom člana 5. stav 1. alineja 1. Statuta Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 38/03) propisano je da Federalni zavod obavlja pružanje stručne pomoći prilikom ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a članom 13. tog Statuta je propisano da kantonalna služba, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja i poslove pružanja stručne pomoći prilikom ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ovaj Sud smatra da postojanje službi za pružanje pravne pomoći olakšava ostvarenje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja velikom broju osiguranika i korisnika, ali da postoje postupci u kojima nema dovoljno sigurnosti da tuženi može pružiti adekvatnu stručnu pomoć jer se to protivi prirodi samog postupka, a takav je upravo bio postupak u konkretnom predmetu u kome su organi tuženog odlučili nepravilno.

Zbog navedenog ovaj Sud cijeni da je prvostepeni sud, prilikom odlučivanja o pravu tužitelja na naknadu troškova upravnog postupka, izveo pravilan zaključak da je tužitelju, kao neukoj stranci, bilo opravdano zastupanje stručne osobe, advokata, jer stranka nije bila u mogućnosti da sama sa uspjehom štiti svoja prava i pravne interese u tom postupku. Postupak po žalbi protiv prvostepene odluke po svojoj prirodi predstavlja postupak sa suprotnim interesom za stranku, konkretno tužitelja u odnosu na odluku prvostepenog organa koji je donio osporeno rješenje, pa se postojanje službi tuženog i njegovog prvostepenog organa za pružanje pravne pomoći ne može smatrati relevantnim kada se u postupku po pravnom lijeku rješava o zakonitosti rješenja kojeg je donio taj prvostepeni organ koji je odlučio o pravu tužitelja kojim je on nezadovoljan, jer tužitelj, podnoseći pravni lijek, izražava suprotno mišljenje od stava organa koji je odlučivao u prvostepenom postupku, pa postojanje stručne službe za pružanje pravne

pomoći organa koji je donio odluku nije dovoljno jamstvo da bi se ostvarila zaštita prava osiguranika u njegovom interesu.

U odnosu na odluku suda da tužitelju dosudi i troškove upravnog spora, ovaj Sud napominje da Zakon o upravnim sporovima ne sadrži odredbe kojima se propisuje naknada troškova upravnog spora, pa se u smislu člana 55. navedenog zakona, shodno primjenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim je uređen parnični postupak. Odredbom člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku propisano je da je stranka koja u cjelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Prema citiranim zakonskim odredbama pravilno je postupio prvostepeni sud kada je zahtjevu tužitelja za naknadu troškova upravnog spora udovoljio shodnom primjenom citiranog člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku. Naime, suprotno prigovorima tuženog, odredba člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku jasno reguliše da se troškovi dosuđuju prema načelu uspjeha u parnici, odnosno da je stranka koja u cjelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci i nadoknaditi troškove.

Kako je pobijanom presudom prvostepenog suda uvažena tužiteljeva tužba i meritorno riješena ova upravna stvar, tako što je tuženi obavezan tužitelju nadoknaditi troškove upravnog postupka što je upravo i bio predmet tužbenog zahtjeva, to je u cjelosti riješena ova upravna stvar u sporu pune jurisdikcije, pa stoga, tužitelju pripada i pravo na naknadu troškova upravnog spora. Kako je, prema tome, u konkretnom slučaju pobijanom presudom meritorno riješena upravna stvar, te udovoljeno zahtjevu tužitelja, to se odluka prvostepenoga suda o osnovanosti zahtjeva tužitelja za naknadu troškova upravnog spora ukazuje pravilnom i na zakonu zasnovanom, jer je na osnovu odredbe člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine tužitelj u cjelosti uspio u upravnom sporu.

Imajući u vidu izneseno ovaj Sud je i ostale navode zahtjeva cijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Odluka o odbijanju zahtjeva tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje donesena je na osnovu odredbe člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku u vezi s članom 387. stav 1. tog Zakona i članom 55. Zakona o upravnim sporovima, jer ti troškovi nisu bili potrebni radi zaštite prava tužitelja u ovom postupku.

Zapisničar

Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća

Vuković Josip, s.r.